

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAЕ HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 21. Aucto lesitarum Collegio, Lauretana celebritas adaugetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](#)

sum. Quippe illum preclara sua de Lauretana Aedes consilia mandare litteris, quam factis exsequi maluit. Ut Marcellus Romam attigit, facile quidem euenit, quod Deo cordi erat, ut fieret Pontifex: & extitit B. Virginis fides; Pontificis tamen exstare non potuit. Is namque intra XXII. diem, vix dum inito Pontificatu excessit è vita. Pontifex egregijs consilijs magis, quam operibus memorandus. Salubria quippe eius consilia plures deinde Pontificum secuti, multis ac magnis simul Ecclesiam, simul Lauretanam Aedem presidijs, ac muneribus adornarunt.

Aucto Jesuitarum Collegio à Paulo Quarto, Lauretana celebritas, & opulentia adaugetur.

Cap. X V I.

Quorum ex numero Paulus Quartus fuit, qui Marcello subrogatus, eiusque salubribus usus consiliis non modo lapsam Ecclesiæ disciplinam, moresque restituere coepit; sed Lauretanæ Domus etiam cultum amplificare instituit. Pontificatus initio vetera aliorum Pontificum beneficia novo sanxit diplomate: ædificationem sedulo iuuit: auxit numerum Ministrorum: nihil denique prætermisit, quod ad amplificandam loci Religionem, pertinere existimaret. Cæterum illud præcipuum eius munus ex Marcelli utique consiliis ortum, quod Societatis Iesu Collegium auctius reddidit. Nam etiam si Patres illi, qui tum erant, maiorem quam pro numero peregrinis nauarent operam; tamen sacerdotum paucitas crescenti in dies adueniarum multitudini satisfacere haud quaquam poterat: præsertim cum ex remotissimis quoque regionibus peregrini homines sermone dissoni quotidie plures eo confluarent, quorum plerique confessione expiari nequivabant linguae commercii expertes. Hos irritos spei, votique domos

domos redire, haud ægrius ipsimet, quam Patres patiebantur. Igitur ea res Cardinalem Carpensem perpulit, ut de adaugendo Patrum numero cogitaret. Is quippe admodum latus Collegium ab se in solo Lauretano satum, quā uis adhuc tenue ac tenerum, satis vberes pietatis, qua ferre, qua ostentare fructus, de eo impense amplificando cū Pontifice agitauit, ratus fore; id quod euenit, ut vberriam frugem, auctis maturisque iam fructibus ferret. Itaq. anno huius sæculi LIII. approbante Pontifice perfecit, vt sociis duo de triginta superiori numero adiectis, XL. e Societate Laureti alerentur. Nec Cardinalis, aut Pontificis spem Societas est frustrata. Auctum per eam occasionem sacerdotibus exterarum linguarum peritis Collegium, magno & religioni peregrinorum incremento, & Lauretanæ Domui emolumento fuit. Ex eo tempore omnium ferme nationum peregrini suę quisque gentis sacerdotes nati, quibus cum libere agerent sine interprete, eorum opera Christianis etiam institutis, præceptisque imbuti, non tantum peccatis expiati domos repetebant. Lauretanæ porro Aedis religio, ac res tantis subinde auctibus creuit; ut satis constet, vel aduenarum frequentiam, vel donorū copiam solito longe suisse maiorem. Nimirum aduenarum multitudo infinite crescebat in dies, ac multis passim agminibus per omnes vias, semitasque Lauretum vndique concurrebant. Sæpe dena nonunquam vicena, inter dum etiam tricena, eoque plura peregrinorum millia versabantur ad Lauretum, circiter natalē Virginis diem. Plerique autem templo, oppidoque exclusi circumiectos agros sylvasque complebant.